

دایرة المعارف مصور تاریخ قرن

بیستم

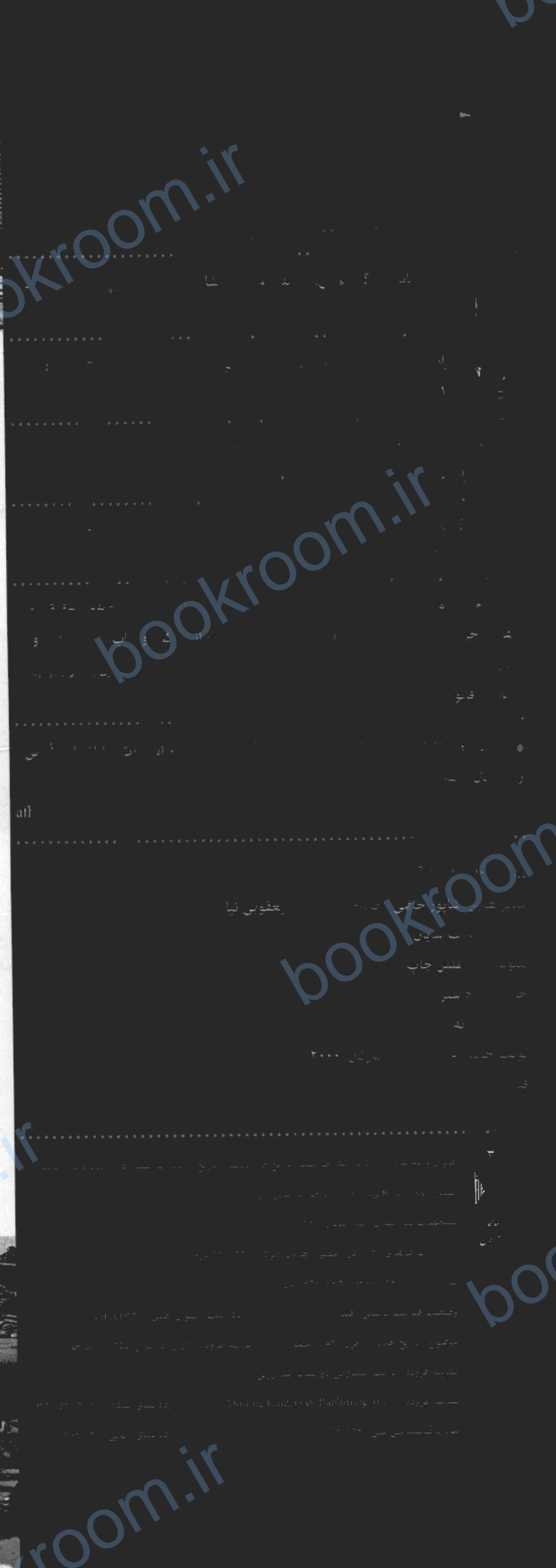
تاریخ، آن گونه که پیشتر هرگز ندیده‌اید

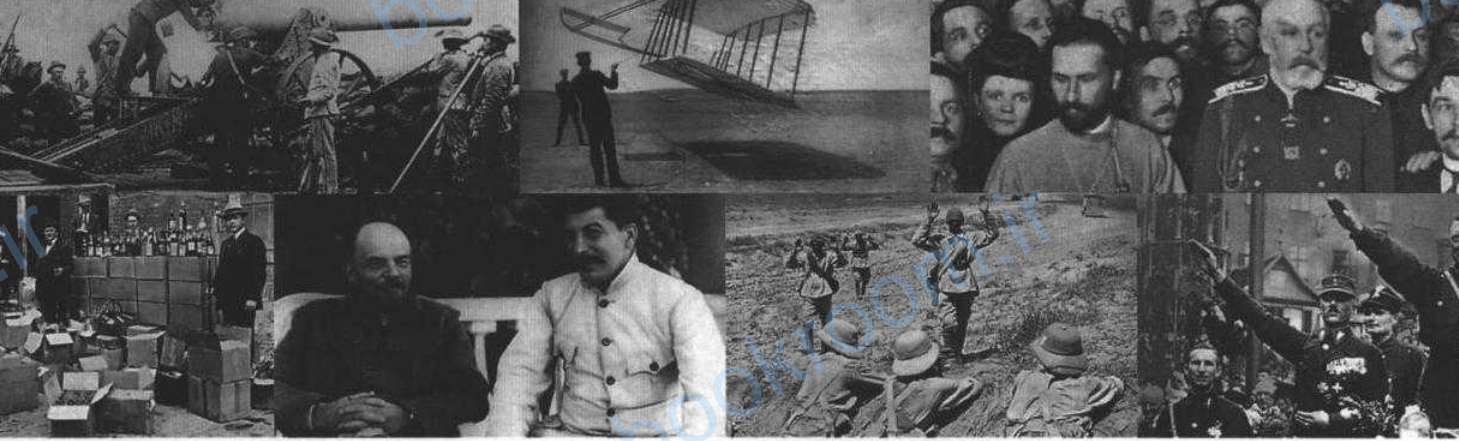

تاریخ قرن بیستم تاریخ تناقض‌های شگفت‌آور است؛ تاریخ دستاوردهای خارق‌العاده و مصایب تراژیک.

قرن بیستم خشونت‌بارترین عصر تاریخ بود. با این حال، این قرن شاهد سریع‌ترین پیشرفت‌ها در پزشکی، علم، رفاه و امنیت اجتماعی نیز بود. قرن بیستم قرن آزادی زنان بود؛ قرن که در آن بسیاری از زنان در فقر می‌زیستند و یا مجبور بودند در پوشش و رفتار از معیارهای تحمیلی مردان پیروی کنند. با این حال، در میان همه‌ی این‌ها، بزرگترین تناقض، سلاح اتمی بود که استیلای بشر بر طبیعت را نوید داد، اما برخوردار از قدرتی است که می‌تواند تمدن بشری را از روی کره‌ی زمین نیست و نابود کند. این قرن قرن و فور اختراعات نیز بود. در سال ۱۹۰۰، پیشرفته‌ترین جوامع در اروپا و آمریکای شمالی از تلفن استفاده می‌کردند، نخستین نسل خودروها را می‌رانند و به نوای فونوگراف گوش می‌دادند. در مناطقی از آمریکای جنوبی، آفریقا، و پلی‌نزی، قبایل برکنار از تمدن، همچنان ابزارهای سنگی را به کار می‌بردند. امروزه، تلفن‌های همراه، کامپیوترها، و موسیقی دیجیتال فراگیر شده‌اند و این در حالی است که قبایلی که با ابزارهای سنگی کار می‌کنند، در حاشیه‌ی فقیرتر جهان جدید مصرف‌گرایی به زندگی خود ادامه می‌دهند.

پیشرفت، ایدئولوژی‌ها و مناقشات تازه‌ای به همراه آورد. کارل مارکس، جامعه‌شناس سوسیالیست آلمانی معتقد بود که سرمایه‌داری صنعتی مدرن ذاتاً این الزام و اجبار منحصر به فرد

براندازی چنین رژیم‌های خودکامه‌ای بود که عمدتاً در خاورمیانه قرار داشتند. اقدامات نیروهای خارجی برای مداخله در امور این کشورها، اغلب آسیب و گزند به بار آورد تا منفعت و این مقاومت مردم بود که بیشترین موفقیت را در پی داشت. از میان قهرمان‌های بی‌شمار این فرایند، نلسون ماندلا مظهر و نماد درخور توجهی بود که نشان داد فارغ از تمام جنایت‌هایی که رژیم آپارتاید مرتکب می‌شود، کینه‌توزی و نفرت، آفریقای جنوبی بهتری نخواهد ساخت.

تاریخ قرن بیستم از حیث خشونت هیچ کم نداشته است. این کتاب حاوی بی‌شمار تصویر مهیب از خشونت، تبعیض و سرکوبگری است که گویا این عصر را متمایز می‌کند. با این حال، پیش از آن‌که واپسین صدسال تاریخ بشر را «عصر مصایب» نام بنهیم، مهم است که دوره‌های طولانی صلح، جوامعی که به استقلال، خودمختاری، امنیت، و توفیق‌های اقتصادی دست یافته‌اند، پیشرفت‌های پزشکی و کشاورزی که زندگی مردمان بسیاری را نجات داده، و رشد فرهنگ عمومی که به جهان ما حیات و غنا بخشیده‌اند را به یاد آوریم. پایان قرن بیستم، همکاری بین‌المللی برای گسترش آزادی سیاسی، افزایش فرصت‌های اقتصادی و حفظ محیط زیست جهان را نوید داد. اگر این درس‌ها را بیاموزیم، تصاویر قرن بیست‌ویکم شاید داستان درخشان‌تری را برابیمان روایت کنند.

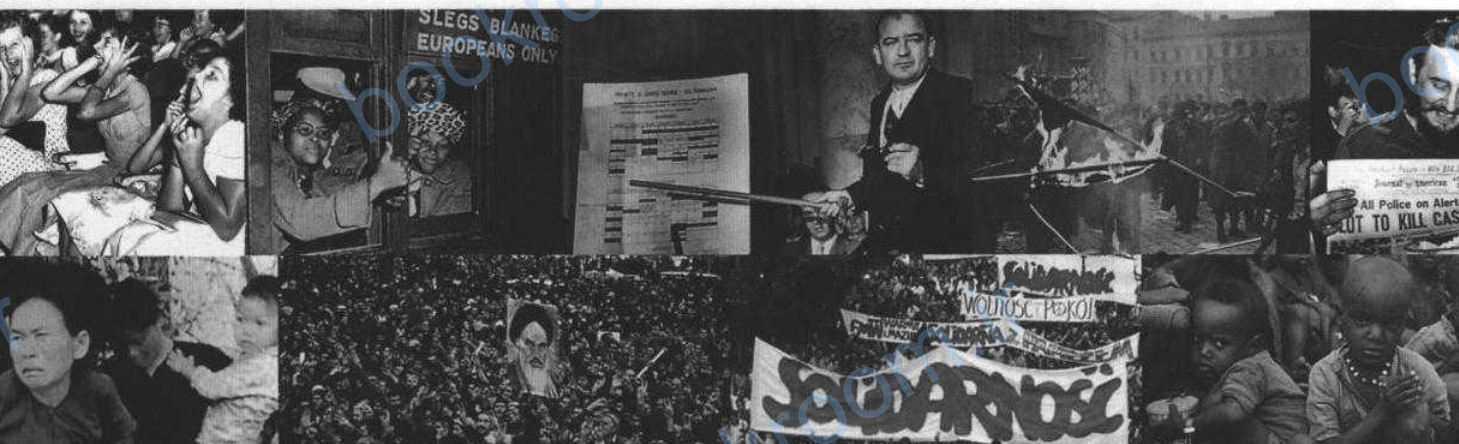
ریچارد آوری

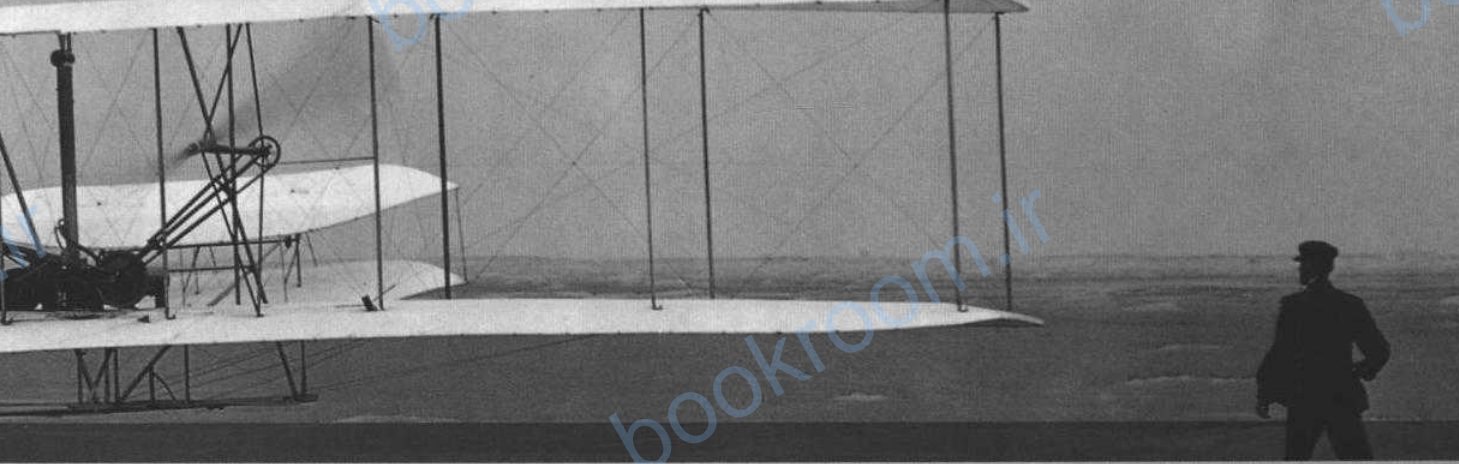
پروفسور تاریخ در دانشگاه اکستر بریتانیا

را دارد که خود را جهان‌گستر نماید. رهبران شوروی و چین کوشیدند نادرستی این تفکر مارکس را اثبات کنند و درصد تأسیس کمونیسمی جهانی برآمدند. کمونیسم در نقطه‌ای اوج خود در سال‌های ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰، احتمالاً نیمی از جمعیت جهان را نمایندگی می‌کرد. کمونیسم چنان خطرناک‌تر به حساب می‌آمد که در سال ۱۹۴۱ هیتلر خونین‌ترین حمله‌ی نظامی همه‌ی ادوار را برای نابودی اتحاد جماهیر شوروی تدارک دید، و ایالات متحده و متحدانش پس از سال ۱۹۴۵، به مبارزه با گسترش آن برخاستند. در پایان، ثابت شد که حق با کارل مارکس بوده است. وقتی مردمان بلوک شوروی خواستار آزادی‌های سیاسی و سهمی از رونق و شکوفایی مصرف‌گرایی شدند، اتحاد شوروی فروپاشید و چین نیز شکل خاصی از سرمایه‌داری تهاجمی را پیشه کرد.

سرمایه‌داری مبتنی بر مصرف‌گرایی بسیار فریبنده و مقاومت‌ناپذیر از کار درآمده است، شاید به این دلیل که اغلب با سیاست‌های لیبرال ارتباط دارد. حقوق مدنی و شهروندی مدرن، به همراه ارتقای استانداردهای زندگی، رشد یافته‌اند. آزادی انتخاب حکومت، آزادی انتخاب شغل، آزادی انتخاب آنچه می‌خرید و شیوه‌ی آموزش نیز هست. کشورهایی که این انتخاب‌ها در آنها موجود نبوده، شاهد دوره‌های مستمری از دیکتاتوری و سرکوب بوده‌اند و منافع اقلیت حاکم به هزینه‌ی اکثریت تحلیل‌رفته تأمین شده است.

آخرین دهه‌ی قرن بیستم شاهد مجموعه‌ای از کارزارها برای

۱۱۴ حمله به پرل هاربر
 ۱۱۶ جنگ در اقیانوس آرام
 ۱۱۸ جنگ در صحرا
 ۱۲۰ دی. دی
 ۱۲۴ پایان جنگ در اروپا
 ۱۲۶ بمباران اتمی ژاپن
 ۱۲۸ هولوکاست
 ۱۳۲ پرده‌ی آهنین افراشته می‌شود
 ۱۳۴ جنگ در هندوچین
 ۱۳۶ استقلال هند و پاکستان
 ۱۳۸ قرن خودرو
 ۱۴۰ محاصره‌ی برلین
 ۱۴۲ اسرائیل اعلام موجودیت می‌کند
 ۱۴۴ چین به کمونیسم می‌گراید

۱۹۵۰ تا ۱۹۵۹

۱۵۰ فوران راک اند رول
 ۱۵۲ مک‌کارتیسم
 ۱۵۶ استعمارزدایی از آفریقا
 ۱۵۸ جنگ کره
 ۱۶۲ انقلاب مجارستان
 ۱۶۴ بحران سوئز
 ۱۶۶ قرن سینما
 ۱۶۸ جنگ در الجزایر

۱۹۲۰ تا ۱۹۲۹

دوره‌ی ممنوعیت تولید و فروش مشروبات الکلی ۶۴
 قرن هنر ۶۶
 جنگ داخلی ایرلند ۶۸
 ظهور استالین ۷۰
 کشف مقبره‌ی توت عنخ‌آمون ۷۲
 پیدایش ترکیه‌ی امروزی ۷۴
 رکود بزرگ ۷۸

۱۹۳۰ تا ۱۹۳۹

مبارزه‌ی گاندی علیه حکومت بریتانیا ۸۲
 ظهور نازی‌ها ۸۶
 چین در جنگ ۸۸
 قرن معماری ۹۰
 تهاجم موسولینی به ایتوپی ۹۲
 بحران کناره‌گیری ۹۶
 جنگ داخلی اسپانیا ۹۸
 مسیر منتهی به جنگ جهانی دوم ۱۰۲
 از جنگ برق‌آسا تا مقاومت ۱۰۴

۱۹۴۰ تا ۱۹۴۹

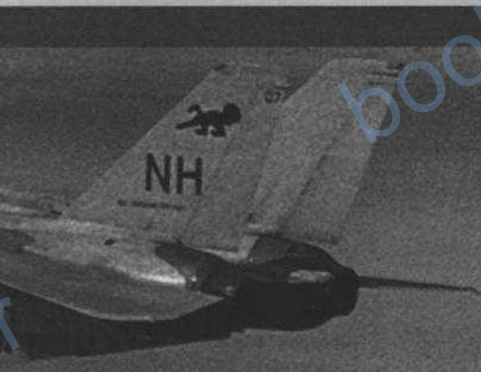
نبرد بریتانیا و بمباران شهرهای انگلستان ۱۰۸
 جنگ در اقیانوس اطلس ۱۱۰
 بارباروسا: هیتلر به روسیه حمله می‌کند ۱۱۲

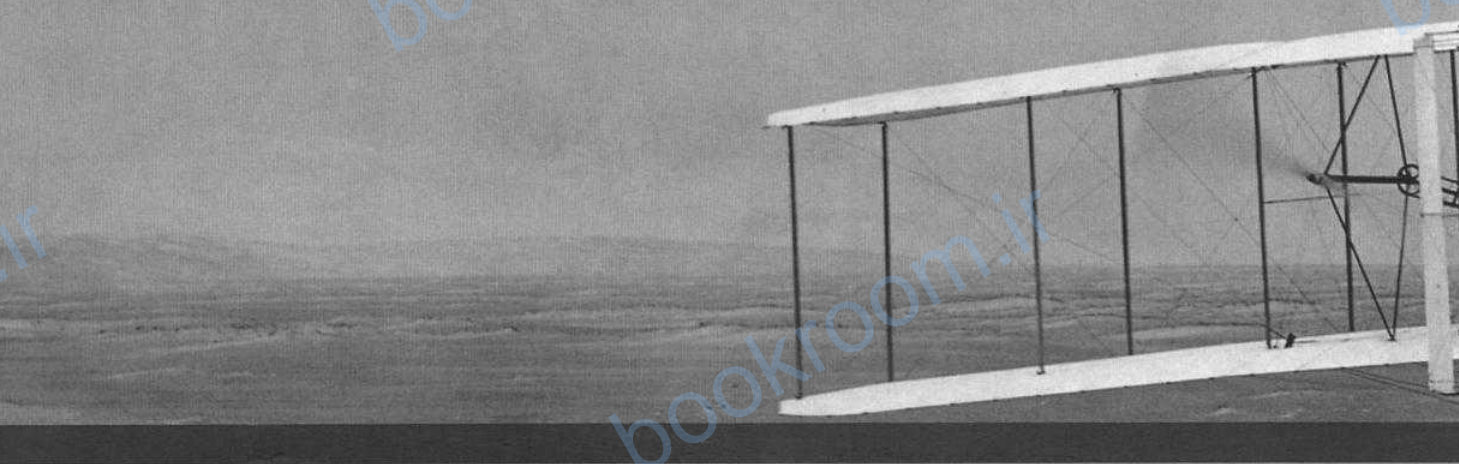
۱۹۰۰ تا ۱۹۰۹

جنگ دوم بوئر ۱۰
 تاعرش آسمان‌ها ۱۲
 قرن پرواز ۱۴
 جنگ روسیه و ژاپن ۱۶
 انقلاب اول روسیه ۱۸
 زلزله‌ی سان‌فرانسیسکو ۲۲

۱۹۱۰ تا ۱۹۱۹

انقلاب مکزیک ۲۶
 مسابقه‌ی رسیدن به قطب جنوب ۲۸
 قرن کشاورزی ۳۰
 افول امپراتوری چین ۳۲
 حق رأی زنان ۳۴
 مسیر منتهی به جنگ جهانی اول ۳۸
 جبهه‌بندی‌ها مشخص می‌شوند ۴۰
 ورود هواپیماها به جنگ ۴۴
 نبرد گالیپولی ۴۶
 نبرد شِم ۴۸
 قیام عید پاک ایرلند ۵۰
 قیام اعراب ۵۲
 نبرد وردن ۵۴
 انقلاب روسیه ۵۶
 پایان جنگ جهانی اول ۵۸

۲۷۰	فروپاشی دیوار برلین	۲۱۸	جنگ یوم کیپور	۱۷۰	چه‌گوارا انقلاب را در جهان فراگیر می‌کند
۲۷۲	میدان تیان آنمن	۲۲۰	واترگیت		
		۲۲۲	جدایی قبرس		۱۹۶۰ تا ۱۹۶۹
	۲۰۱۱ تا ۱۹۹۰	۲۲۴	انقلاب میخک	۱۷۴	بحران موشکی کوبا
۲۷۶	جنگ اول خلیج فارس	۲۲۸	جنگ داخلی لبنان	۱۷۶	دهه‌ی پر جنب و جوش ۱۹۶۰
۲۷۸	پایان آپارتاید	۲۳۰	آمریکا از ویتنام خارج می‌شود	۱۷۸	ترور جان اف. کندی
۲۸۰	فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی	۲۳۲	جنگ داخلی آنگولا	۱۸۰	مبارزه برای حقوق مدنی
۲۸۲	جنگ بالکان	۲۳۴	خمرهای سرخ	۱۸۲	مسائات
۲۸۶	سازمان ملل در سومالی	۲۳۶	قرن بزشکی	۱۸۲	برای بومیان استرالیا
۲۸۸	بحران چچن	۲۳۸	جنگ شوروی و افغانستان	۱۸۴	جنگ ویتنام
۲۹۰	نسل‌کشی رواندا	۲۴۰	انقلاب ایران	۱۸۸	انقلاب فرهنگی در چین
۲۹۲	قرن تکنولوژی	۲۴۲	بحران گروگان‌گیری سفارت آمریکا در تهران	۱۹۰	جنگ شش‌روزه
۲۹۴	استیضاح کلینتون	۲۴۴	انقلاب نیکاراگوئه	۱۹۲	فرن موسیقی
۲۹۸	یازده سپتامبر و جنگ علیه تروریسم			۱۹۶	سال اعتراضات
۳۰۰	بحران جهانی اقتصاد		۱۹۸۹ تا ۱۹۸۰	۱۹۸	بهار پراگ
۳۰۲	بهار عربی	۲۴۸	جنگ ایران و عراق	۲۰۰	مسابقه‌ی فضایی
		۲۵۰	جنبش همبستگی لهستان		۱۹۷۶ تا ۱۹۷۹
		۲۵۴	جنگ فاکلند		
		۲۵۶	قرن مُد	۲۰۶	دهه‌ی وحشت
		۲۵۸	فاجعه‌ی بوپال	۲۰۸	أسیس بنگلادش
		۲۶۰	قحطی اتیوپی	۲۱۰	حکومت عیدی امین
		۲۶۲	کلاس‌نوست اتحاد جماهیر شوروی را دگرگون می‌کند	۲۱۲	آرامی‌ها در ایرلند شمالی
		۲۶۴	فاجعه‌ی چرنوبیل	۲۱۴	قتل عام در بازی‌های المپیک
		۲۶۶	انقلاب در فیلیپین	۲۱۶	شوب در شیلی

